

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5:50 mesečno, četrtletno K 16:50.
Če si pride naročnik sam v upravnništvo po list: Mesečno K 5.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Blamaža Habsburžanov.

Vlada ogrske dvorne in vojaške stranke pod vodstvom nadvojvode Jožefa in njegovih pristašev Friedricha in Schnetzerja se je hitro in žalostno končala. Vse sosedne države Ogrske, ki so nastale na nekdanjem ozemlju Avstro-Ogrske so soglasno odklonile poskus, da bi se iz Budimpešte ven zopet vpostavila habsburška vlada. Tudi antanta ni hotela priznati novi režim na Ogrskem, pri čemer jo je predvsem podpiralo antantno časopisje, ki je energično nastopalo proti Habsburžanom. Toda ne samo te dve dejstvi, marveč tudi strah, da ogrsko prebivalstvo ne bo vedno gledalo ta nepričakovani obrat na levo, je dovedel nove vladarje na Ogrskem do spoznanja, da navzlic romunskim bajonetom ne bodo mogli še dolgo na Ogrskem vzdržati svoje moči. Vsled tega so se pričela v Budimpešti in obenem na Dunaju med Garamijem, voditeljem socialistov, in pa antantnimi misijami pogajanja zaradi sestavitve novega koncentracijskega ministrstva, ki so se najbrže že povoljno končala. Eno je gotovo. Poskus, da bi zli duh Habsburžanov iz Budimpešte svoje

roke stegnil tudi na sosedne države, se je za enkrat in menda tudi za vselej izjalovil.

Tudi pri nas v Jugoslaviji so elementi, ki so delali na to, da bi se naša sedanja državna oblika razbila ter nadomestila v Sloveniji in Hrvaškem s habsburško vlado. To je bil star ideal bivšega klerikalnega voditelja dr. Šušteršiča, čegar duh še vedno plava po slovenskem ozemlju ter zastruplja naše ljudstvo.

Videlo se je v celem političnem boju, ki se je pri nas zopet razvil, da je Slovenska ljudska stranka oblekla svojo staro obleko ter zagnala v kot jugoslovansko, v kateri je, kar moramo priznati, včasih mogočno nastopila za Jugoslavijo. Pričelo se je na vseh straneh neko gibanje, ki pač ni imelo namena, utrditi še slabe temelje naše mlade države. Začetkoma nismo razumeli tega, danes to razumemo. Mrtvi vstajajo... Naše ljudstvo pa danes ni za take nevarne poskuse in bo odbilo vsak udarec, s katerim bi se hotelo od katerekoli strani otresti naš jugoslovanski dom.

**Slovenci! Slovenke! Go-
vorite povsod samo slovenski!**

Botra Maruša pa je bila hudo gluha. Ako bi kdo s puško ustrelil na njeno uho, pa bi še ne slišala.

»Oho«, se zasmije Marušica, »kaj pa je to!«

Zakaj čudne stvari je pričevala Maruša. Dekle se je skrilo za duri, in poslušajte, kaj so videle njene oči!

Umazano in staro metlo je držala baba v rokah ter jo drgnila z mačjim repom, ki ga je namakala v gosti, črni in smrdljivi tekočini. Zraven je spregovarjala čudne besede, kakor jih Marušica še ni slišala, in ko jih je poskusila izreči, se ji je hotel zlomiti jezik.

Maruša je praskala s peto in šarala kljuge po skrivljenih in zverženih tleh ter se priklanjala razbitemu loncu, polnemu saj in čudnih duhov.

Marušica jo je gledala z velikim čudom in strme je uganila:

»Aha, moja botra je čarovnica. Nocoj je kresna noč, in gotovo bo pojahala z metlo na Krim.«

A ni se prestrašila niti malo, zakaj bila je srčna deklica. Vstopila se je za dobro in zakričala na njeno uho:

»Kaj pa delaš, Maruša?«

All se je prestrašila stara botra! Metla

Antanta in Nemška Ogrska.

V dunajskih političnih krogih govore, kakor piše časopisje, da se je v zadnjih dneh pri antanti izpremenilo razpoloženje glede Nemške Ogrske. Ta preobrat spravljajo v zvezo s tem, da je pričela antanta baje protežirati Romunce, ker so hoteli Ogrji Romuncem poveriti zasedbo Zahodne Ogrske in je Nemška Avstrija to zasedbo onemogočila. Po mislih nemškega časopisja so za antanto tudi še drugi vzroki mero-dajni, da odzame Nemški Avstriji obljubljena ozemlja ter jih zopet da Ogrski nazaj, predvsem novo zanimanje za Ogrsko in pa dejstvo, da naj tvori Zahodna Ogrska koridor med Češko-Slovaško in Jugoslavijo. Nekateri nemški listi, predvsem graški, se tolažijo, da bo antanta na drug način povrnila Nemški Avstriji to škodo in sicer na račun slovanskih sosedov. Pri tem brezdvomno mislijo na nas Jugoslovane, toda ta tolažba je bolj slaba. V istem hipu namreč pravijo, da jim antanta skoro ne more dati popolnega nadomestila za teritorialne in gospodarske pridobitve, ki bi jih nudila Zahodna Ogrska Nemški Avstriji.

Romunski dopisni urad poroča: Neki antantni politik se je glede Zahodne Ogrske izrazil sledeče: Antanta ne more pripustiti, da bi nemškoavstrijske čete sedaj zasedle Zahodno Ogrsko, ker bi vsled tega nastali konflikti povzročili nepotrebno prelivanje krvi. Odločitev o bodočnosti tega ozemlja se mora prepustiti narodu.

Že zdaj se vrše baje boji na tem ozemlju. „Tagespost“ poroča iz Fürstenfelda: Iz Za-

ji je padla iz rok, razprostrla je roko in toliko da ni telebnila na tla. Gledala je Marušico z grdimi in sovražnimi očmi, a ona se ji je zasmejala:

»Oh, ljuba botrica, kako si bila špasna! Ali brusiš metlo za zvečer?«

Maruša je bila presenečena. A razumela je vse, kar je rekla Marušica. Gledala je na njene ustnice, in je lahko vse razbrala.

»Kaj pa vendar govoriš, Marušica?«

Zakrohotala se je baba, a Marušica si je mislila:

»Ne boš, grda vešča! Rajši bom jaz tebe prav pošteno potegnila za nos.«

In zasmejala se je ter veselo dejala:

»Nikar ne taji, botrica! Saj sem tudi jaz čarovnica. Ha-ha-ha!«

Maruša je bila še bolj presenečena.

»Ovba! Cesar ne poveš«, je ostrmela in zazijala. Pozabila je celo zapreti usta.

»V resnici, botrica! Čarovnica sem, in zato sem prišla k tebi, da bi zvečer skupaj pojahali na Krim. Meni se je zadnjič zlomila metla, ko sem mešala točo nad našo vasjo in je Jernejev Jernejček metal jagode s paternoštri v oblake.«

Maruša je grozno strmela.

(Konec prih.)

Kresna noč.

V lesku kresnih zvezd se gode čuda! Praprotni zori, in zakladje cveto in čarovnice jezdi v vas k hudiču.

Marušica je bila zalo dekle. Bila je rdeča in zdrava, kot jabolko gladkih lic in kot hruška napetih in okroglih nedri. Tekala je drobno kot božja pastarica po gajih in do-bravah, in bila je bistra in sveža kot postrva v zelenem tolmunu pod senčno jelšo. Za botro pa je imela staro Marušo, ki je bila rjava in siva, razoranih lic in suha in nerodna kot motovilo. Pri hoji je godrnjala sama s seboj in krampala po cesti, da je še kamenje jezno škripalo nad njo.

Prišli so pa v deželo kresni dnevi. Na belih konjih so privihrali vsi zlati in mladi, z rožami za klobuki, z bliski in zarjami za pasom. In takrat je Marušica šla obiskat svojo botro Marušo. V stari in podrti bajti pod lesom je gostovala in črn petelin ji je delal družino. Jeseni so hodili polhi k njej v vas in pozimi sove.

Marušica stopi k njej v bajto in pozdravi:

»Dober dan, botra Maruša! Hleb kruha sem ti prinesla in latvico kislega mleka.«

hodne Ogrske na Štajersko došli begunci so brzojavili ameriški, angleški, francoski in italijanski misiji, da so na nedeljske nemške manifestacije odgovorile ogrske oblasti z nasilstvi, ki niso bila niti za časa boljševiške vlade v navadi. Položaj je nevzdržljiv, prebivalstvo obupano. Misije se iz človekoljubnih vzrokov prosijo, naj dovolijo, da zasedejo težko preizkušeno deželo nemškoavstrijski varnostni organi. V Raabu so oborožili dve artiljerijski diviziji, ki naj skupno z brahialnimi četami polkovnika Laharja onemogočijo vsak ljudski pokret na Zahodnem Ogrskem. V to svrhu so dobili tudi 10.000 ročnih granat.

Vojna med Anglijo in Rusijo.

Petrograška brzojavna agencija objavlja sledečo poročilo na vse: Neglede na svečanostne in opetovane izjave angleških državnikov, da se angleška vlada nič več aktivno ne udeležuje intervencije v Rusiji, se je v resnici nasprotno zgodilo. Angleške pomorske bojne sile so skupno z angleškimi zrakoplovi divje napadle Kronstadt. 18. avgusta na vse zgodaj je veliko število angleških aeroplanov napadlo Kronstadt ter metalo bombe na mesto. Pod varstvom zračnega napada so majhne angleške ladije velike hitrosti nepričakovano napadle kronstadtsko pristanišče. Le štirim izmed teh ladij se je posrečilo, vdreti v pristanišče. Tri izmed teh je naš topovski ogenj potopil.

S tem je pričela Anglija s Rusijo vojno. Angleška vlada je s tem pričela obsežno akcijo, da neposredno napade Rusijo s svojimi vojaškimi silami. Angleške delavske mase naj vedo, da se Anglija aktivno udeležuje vojne proti Rusiji.

Švedski listi poročajo, da so ruski protirevolucionarni krogi ustanovili sporazumno z aliranci četrti rusko vlado ter se dogovorili z Estlandijo, da bo dala vojaško pomoč v svrhu zavzetja Petrograda, za kar ji bodo priznali njeno samostojnost. Anglija je poslala mnogo vojnega materiala na Finsko in v Estlandijo. Obenem so zelo pomnožili angleško brodovje v finskem zalivu. Neki švedski list meni, da je to novo podjetje dvomljivo, ker 20.000 mož severnoruske protirevolucionarne armade, ki je prvotno štela 30.000 mož, ni popolnoma zanesljiva in hoče zbežati na sovražnikovo stran.

Političen pregled.

Ministrska posvetovanja. Beogradski presbiri poroča 21. avgusta: Na današnji seji ministrskega sveta se je odločilo: 1. Da se iz bosanskega fonda za slive izda v Srbijo sedem milijonov kron za pomoč okolici Gačkega ter da se tamošnjemu prebivalstvu pomaga pri postavljanju domov, porušenih v vojni. 2. Da ministrstvo pravde in priprave za konstituantno pripravi odbor, ki bo začel izdelovati projekt ustave kot predlog za ustavotvorne skupščine. 3. Da se ministru za šume in rude stavi na razpolaganje tri milijone dinarjev kot kredit za dajanja posojil rudarskim premogovnim podjetjem v Srbiji, da se produkcija premoga poveča. 4. Da se da ministru za promet najširše pooblaščenje, da ukrene vse, kar je potrebno za most preko Save pri Belgradu. Razpravljali so tudi v deklaraciji, ki jo poda vlada v soboto v seji Narodnega predstavništva. Popoldne so posetili ministrskega predsednika načelniki posameznih strank, ker jih je ministrski predsednik povabil, da jim zaupno poroča o zunanjepolitičnem položaju.

Kaj se godi v Beogradu. V Beograd so dospeli odposlanci nemškoavstrijske vlade, da razpravljajo o trgovinski pogodbi Jugoslavije z Nemško Avstrijo. Minister za trgovino je

brzojavno sklical ožjo anketo zastopnikov trgovstva, konsumentov in združništva, da razpravljajo o načelih, po katerih naj se sklene pogodba z Nemško Avstrijo. Trgovinski minister pošlje v kratkem posebno misijo v Berlin in na Poljsko, da navežejo trgovske stike s temi deželami. Tudi Češko-Slovaška hoče v kratkem poslati posebno odposlanstvo v Beograd, ki se bo tudi pogajala radi trgovskih zvez. — Politično ozračje še ni čisto. V četrtek so imeli klubi vseh strank seje, na katerih so se posvetovali o stališču poedinih skupin napram novi vladi. Ti razgovori so imeli namen, označiti definitivno nastop strank v prvi seji Narodnega predstavništva, ki je v soboto, zdi se, da so se manjše stranke že odločile. Opozicijske stranke so imele že več posvetovanj glede ustanovitve enotnega opozicijskega bloka. Protič je zahteval, naj opozicija vrže vlado že takoj pri prvi priliki in sama sestavi novo ministrstvo, vendar se pa še niso mogli sporazumeti. Jugoslovanski klub hoče baje ostati nevtralen napram sedanji vladi. Dr. Korošec je prišel v Beograd, vendar se pa ne udeležuje posvetovanj. Hoče si menda pridržati prosto roko za eventualna bodoča pogajanja s strankami.

Dnevne novice.

Dr. Rennerjeva nesramnost. Nemški listi poročajo, da je državni kancelar dr. Renner poslal predsedniku mirovne konference noto, v kateri se pritožuje, da so v Ljubljano pripeljali 400 aretiranih Nemcev iz južne Štajerske. V noti prosi intervencije antantnih držav v prid aretirancev. Obenem pa povdarja, da take politične nasilne odredbe proti ljudem, ki so dali le svojemu narodnemu prepričanju izraza, gotovo ne odgovarjajo intencijam antante in da so nov dokaz za to, kako nevarno bi bilo, brez vsega raztrgati ozemlja, ki so narodno enotna. Kancelar v zadnjem hipu apelira na velevlasti, naj dovolijo samoodlobo narodov. Ta nota je popolnoma navadna lumparija in hoče dr. Renner z lažjo doseči, da bi prišlo na južnem Štajerskem do glasovanja. V Ljubljani ni nobene spodnještajerskega Nemca zaprtega. Dobro bi bilo, da se antantni krogi podučijo s kakimi falzifikacijami dela nemškoavstrijske delegacije in pa vlada. Ta lumparija nam tudi popolnoma jasno pove, kaj bodo Nemci delali na Koroškem.

Republikanska kolajna. Eno prvih dejanj nemškoavstrijske republike je bilo, da je odpravila vse redove in vsa častna znamenja. To je odgovarjalo zahtevam prave demokracije. Zdaj je pa nemškoavstrijski kabinetni svet sklenil, da da kovati kolajno v spomin na ustanovitev republike. Veliko kolajno dobe predsednik narodne skupščine Seitz, državni kancelar dr. Renner, državni notar dr. Sylvester in pa vsi člani državnega sveta, vsi državni tajniki in podtajniki. Majhno kolajno pa dobe vodilni uradniki narodne skupščine, državnega in kabinetnega sveta. »Reichspost« pripominja: S kolajno se prične, s Karl-Seitz-vojaškim križcem na rdečem traku se neha.

Mestni kinematograf, čegar najemnik je še vedno Siega, je pričel nalepljati slovenske lepake, menda hoče s tem loviti Slovence. Ti lepaki so pa sestavljeni v taki slovenščini, da se človeku kar gabi. Čudno se nam zdi, da se puste naši merodajni krogi od Siegeja tako za nos vleči.

Italijani in Jadranska banka. »Jugoslovanski Lloyd« poroča, da je kurz delnic Jadranske banke zadnji čas zelo poskočil in sicer vsled tega, ker so se za te delnice začeli zanimati Italijani, ki jih kupujejo za visoko ceno. List opozarja na nevarnost, da preide ta domači zavod v tuje roke.

Kaj je z ženskim učiteljskim v Mariboru? Šolstvo smatra gotovo vsak resen Jugoslovčan za glavni temelj kraljevine SHS, posebno pa ljudsko šolstvo. Če pa hočemo imeti dobro ljudsko šolstvo, potrebujemo predvsem zadosti zmožnega učiteljstva. Vidimo pa že sedaj,

da nam silno manjka učiteljstva, na jesen ga bomo morali še mnogo oddati bratom Srbem, mnogo jih bojo še absorbirala doslej nemška mesta in trgi, a pri tem je še prazno Koroško in sedaj še Prekmurje, kraji, katerim bomo morali posvetiti glede šolstva posebno pažnjo in jih takorekoč posejati z dobrimi ljudskimi šolami in učiteljstvom. Ali se tega naši merodajni krogi in sploh javnost zaveda? Cela Slovenija ima sedaj pravzaprav samo eno slovensko žensko učiteljsko, to je v Ljubljani, kjer se sprejemajo samo kranjske učenke; na Štajerskem rojene deklice v ljubljanskem učiteljskem odklanjajo in nam torej ostane za celo bivšo južno Štajersko in Prekmurje za deklice samo nemčursko učiteljsko v mariborskem samostanu, kjer je bilo do nedavna še sramotno za gojenke, če so govorile med seboj slovenski. Te nemško navdahnjene sestre še doslej niso bile premiščene, gotovo tudi niso spremenile svojega nemškega mišljenja in je torej v tem samostanu vsaka narodna vzgoja izključena. In mi javno protestiramo, da bi nam še v Jugoslaviji vzgajale nemške nune učiteljice, katere naj prerodijo naš od nemštva in nemčurstva zastrupljeni narod. Slišali smo sicer, da je vlada in višji šolski svet sklenila otvoriti v Mariboru na moškem učiteljskem za deklice paralelke. Toda to nam je premalo, a tudi o tem sklepu oblast ni izdala doslej še nikakega razglasa (so si morda g. dr. Verstovšek premislili?), čeprav stoji pričetek šolskega leta pred durmi in bi se toraj moralo intesente opozoriti radi skušenj in drugEGA, da se pravočasno orijentirajo. V zadnjem hipu torej v skrbi za naše šolstvo opozarjamo vlado in vse prizadete kroge, da se v Mariboru že to jesen zopet otvori žensko državno učiteljsko, kot je to zahteval v svoji resoluciji zbor zaupnikov JDS mariborskega okrožja.

Tkalec ujet. Kakor smo svoječasno poročali, je znani izdajica Tkalec pobegnil na poti iz Ljubljane v Zagreb nazaj na Mažarsko, kjer se je skušal s svojimi četami, ki so štele približno 300 mož, upreti našemu prodiranju. Umikajoči se Tkalecovi oddelki so požgali kakih 15 klm južno zahodno od St. Gotarda, na takozvanem Goričanskem devet hiš in odgnali kmetovalcem vso živino. Tkalec pa se je skrival v Prekmurju, dokler ga niso naše čete ujele in ga dne 14. t. m. izročile višji komandi jugoslovanskih čet v Prekmurju, od koder so ga odgnali v Zagreb.

Štajersko obmejno poveljstvo in mestno poveljstvo sta se z današnjim dnem preselila na Elizabetno cesto št. 16. Prvo je v prvem nadstropju, drugo pritlično. Stranke se na to opozarjajo.

Prodaja tobaka. Finančni minister je izdal najstrožje odredbe o prodaji tobaka in monopoliziranih predmetov. V tej naredbi je privatnim osebam najstrožje prepovedano prodajati monopolizirane predmete. Vsak slučaj prodajanja se bo strogo kaznoval.

Promenadni koncert v mestnem parku. Jutri v nedeljo od 11. ure do pol 13. ure je v mestnem parku promenadni koncert železničarske godbe.

Koncert železničarske godbe bo jutri v nedeljo popoldne v restavraciji »Križov dvor.« Pričetek je ob 4. uri popoldne. Koncert se vrši na senčnatem vrtu.

Doklade orožnikom. Belgrajska vlada je odredila, da se morajo izplačati orožnikom doklade za ves čas, ko so bili izven domovine, in sicer doklade, kakršne so prejeli tudi ostali uslužbenci.

Sprejemanje finančnih stražnikov za nove kraje je prepuščeno pokrajinskim vladam, vsaki v njenem področju. Njihove plače se bodo razdelile v istem razmerju, kakor jih imajo srbski finančni stražniki. Ravnotako bodo pokrajinske vlade tudi sprejemale finančne pripravnike ter liste izbranih pošiljalo finančnemu ministru v odobrenje.

Gremij trgovcev v Mariboru ima v soboto 30. avgusta 1919 ob 19. uri pri Gambriinu izvanredni občni zbor. Na dnevnem redu so važna posvetovanja kakor plača uslužbencem, delavni čas, nedeljski počitek itd. Zato je za vsakega trgovca važno, da se zborovanja udeleži!

Revizija carine. Vsled maksimalnega carinskega tarifa so postale pri nas naravnost neznozne razmere. Za ravne industrijske izdelke in druge prepotrebne vsakdanje potrebščine so pobirali ogromno carino. Vsled tega se je cena vsemu blagu zvišala ne samo za carino, marveč še bolj, ker so nekateri trgovci to izrabili ter priračunali še par odstotkov. Včerajšnji »Slovenski Narod« nam pa prinaša sledečo vest: Kakor izvemo iz zanesljivega vira, je vlada sklenila energično revizijo dosedanjih carinskih tarifov. Carina na predmete, ki služijo obnovi in industriji, sploh od pade, tako da bodo n. pr. stroji in slične potrebščine carine prosti. Izvestne ljudske potrebščine bodo sicer imele še carino, toda po minimalnem tarifu. To velja za gotova živila, krmila in podobno. Za druge predmete in v bodoče tudi napram Avstriji — čim stopi z nami v pogodbeno stanje — bo veljal prejšnji srbski pogodbeni tarif, dočim maksimalni tarif, ki ga je vporabljal prejšnji finančni minister Ninčič, sploh odpade. Tozadevno izjavo bo vlada podala o priliki razprave o proračunskem provizoriju in se bodo dotične določbe sprejele v zakon o proračunu. — Če nova vlada to izvede, tedaj bo mnogo pripomogla, da se omili draginja ter dvigneta trgovina in industrija.

Zborovanje zadruge gostilničarjev v Mariboru. V petek popoldne so zborovali gostilničarji v Mariboru, da zavzamejo stališče proti maksimalnim cenam, katere je določila s 1. avg. obrtna oblast. Zborovanje je vodil predsednik gostilničarske zadruge Rožanc, ki je v daljšem govoru dokazal, da gostilničarji z določenimi maksimalnimi cenami ne morejo zhažati. K predmetu so govorili zastopnik gostilničarske zadruge dr. Irgolič, zastopnik obrtne oblasti dr. Mahar, zastopnika mesarne zadruge mesarska mojstra Polegek in Schrott, živinozdravnika Hinterlechner in Kern. Sprejela se je od dr. Irgoliča predlagana resolucija, da se obrtna oblast naprosi, prekliče maksimalne cene, gostilničarji pa bodo danih razmerah cene regulirali oz. reducirali. Glede oddaje sob na oficirje se je odposlala na dravsko divizijo prošnja, da se te nevdržljive razmere v kratkem preiščejo in odpravijo.

Tečaj za babice se začne 1. oktobra v Ljubljani. Natančneje v razglasu med inserati.

Živinski sejmi v Mariboru, kateri so radi slinovke in vojskih razmer popolnoma ponehali, se vrše od 9. septembra t. l. dalje, vsak drugi in četrti torek v mesecu. Na iste je dovoljeno prignati vsakovrstno rogato žival in konje. Z ozirom na § 8 zak. o živ. kugah z dne 6. avgusta 1909, drž. zak. št. 177, in k temu izdane izvršilne naredbe, opozarjam, da je za vsako rogato žival, kakor tudi konja, doprinesiti posamezen živinski potni list, za mladiče z materami je dovoljen en potni list, za svinje, ovce in koze je dovoljen en potni list za več živali, ako je potnica pisana na ime enega posestnika in isto vrsto živali. Prebivalcem mesta Maribor se naznanja, da se na sejmski dan pod nobenim pogojem ne bodo izdajali živinski potni listi in bo prigon goveje živine ali prašičev na sejmske brez potnega lista po § 63 omenjenega zakona kaznovan. Svinjski sejm se vršijo od dneva tega razglasila vsak petek in ne v soboto, kakor je bilo dosedaj običajno. Izdaja živinskih potnih listov za sejmske dneve se vrši na predan sejma med 11. in 12. uro v mestni klavnici, po uradnem živ. zdravniku.

Pozor starši! Poverjeništvu za uk in bogocastje je razglasilo sklep celokupne deželne vlade, da bodo uklinjeni s prihodnjim šolskim letom vsi zasebni trgovski tečaji, med katere spadajo tudi vsi drugi tečaji, ki imajo trgovski značaj. Kljub temu razširjajo nekateri lastniki in voditelji takih tečajev veliko reklamo in begajo javnost. Vsled tega se opozarjajo starši v njihovem materijalnem interesu, da takih tečajev prihodnje leto ne bo in da se bo vladni sklep strogo izvajal.

Veleposestva se ne smejo prodajati. Uradne »Narodne Novine« priobčujejo naredbu prestolonaslednika regenta Aleksandra

o prepovedi odsvojitve veleposestev. Naredba prepoveduje vsakršno odsvojitvev potom pravnih poslov med živimi kakor tudi potom dražb, bodisi prostovoljnih, bodisi javnih. Nadalje se prepoveduje tudi obremenjenje prizadetih veleposestev. Pojem veleposestva je različen v različnih delih države. V Sloveniji se smatrajo za veleposestva vsa tista, ki merijo nad 75 ha obdelanega zemljišča ali 200 ha zemljišča sploh. Na Goriškem, v Istriji in Dalmaciji so veleposestva ona posestva ki merijo 50 ha obdelanega zemljišča ali 100 ha zemljišča sploh. V drugih pokrajinah države se gibljejo meje med 100 do 300 ha obdelanega, oziroma med 300 do 500 ha zemljišča sploh. Za vsako odsvojitvev, oziroma obremenitev teh zemljišč je potrebno posebno dovoljenje ministrstva za agrarno reformo.

Denar je odnesel žigosat. »Murska Straža« piše: K nekemu kmetu na Krčevinah pri Ormožu je prišel pozno zvečer neznan orožnik in mu ukazal »v imenu postave«, naj mu izroči ves svoj denar, ker je došel brzojavni nalog, da se morajo bankovci takoj na novo žigosati, sicer izgube veljavo. Denar se mu naslednji dan na orožniški postaji v Ormožu vrne. Kmet je v resnici izročil ves svoj denar — okrog 16.000 K možu postave, ki je z njim izginil brez sledu. Druga dne je kmet tirjal svoj »na novo žigosani« denar od ormoških orožnikov, ki pa niso vedeli nič ne o denarju in ne o dotičnem orožniku.

Službo občinskega tajnika išče zanesljiv mož, ki bo v kratkem zamenjal vojaško sukno s civilno. Ponudbe na uredništvo našega lista.

Sokolski vestnik

Župni zlet MSŽ v Ptuj dne 7. septembra 1919. Podrobnosti vzporeda objavimo v prihodnjih dneh. Opozarjamo že sedaj na to veliko sokolsko slavnost in vabimo k številni udeležbi.

Izlet k Sv. Barbari nad Mariborom priredi mariborski »Sokol« v nedeljo dne 24. avgusta. Opozarjamo še enkrat, da je odhod točno ob 8. uri zjutraj od Narodnega doma. Pri Sv. Barbari se snidemo s Sokoli iz St. Lenarta, Ptuja, Zerkovc itd. Za hrano je prekrbljeno! Torej, na svidenje pri lepem vremenu!

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila »Mariborskemu delavcu«).

Zadnji krvavi ukaz Bele Kuna.

Budimpešta, 22. avgusta 1919. Detektivi, ki so bili odposlani, da agnoscirajo truplo Tiborja Szamuelyja, so našli v njegovi zapuščini brzojavko, ki jo je dobil 6. junija od Bele Kuna in v kateri se pravi, naj Szamuely z vsemi sredstvi in brez pardona zatre protirevolucijo v Transdanubiji.

Katoliška država v Srednji Evropi.

Dunaj, 22. avgusta 1919. Kakor izve »Wiener Allgemeine Zeitung« iz antantnih krogov, zanika antanta, da bi imela kakršnokoli zvezo z monarhističnimi stremljenji, o katerih je pred kratkim poročal »Temps« in ki naj bi dovedla do ustanovitve velike katoliške države v centru Evrope. Teh stremljenj, ki baje izhajajo z Bavarskega, antanta na noben način, niti direktno niti indirektno, ni podpirala.

Južna železnica.

Krakov, 21. avgusta 1919. Kakor poroča »Nova reforma«, se je izrekla interaliirana gospodarska komisija na Dunaju za to, da postane južna železnica mednarodna. Itijani so bili začetkoma iz vojaških in gospodarskih ozirav proti, pozneje so se pa izrekli za to.

Clemenceau se je vrnil.

St. Germain, 21. avgusta 1919. Min. predsednik Clemenceau se je snoči vrnil s svojega dopusta in je danes predsedoval v seji najvišjega sveta, ki se je bavil s stavko v Zgornji Šleziji, s položajem v Rusiji in na Ogrskem in z odgovorom na nemškoavstrijske protipredloge.

Poljsko-češki spor.

Praga, 22. avgusta 1919. »Narodni listy« poročajo: Poljski vojniki preganjajo češko prebivalstvo v tešinskem okraju. Vse kaže, da nameravajo Poljaki napasti Češkoslovaško. »Tribuna« poroča iz Moravske Ostrave: Veliko števil čeških beguncev, delavcev in uradnikov iz Zg. Šlezije, je prišlo sem. Prepodili so jih Poljaki.

MALA OZNANILA.

Postelja z vlaganjem (Einsatz), krasno izdelana, iz trdega lesa, posebno dolga in široka, ter ponočna omarica z marmornasto belo ploščo, se po ceni proda. Bismarkova ulica št. 1, 1. nadstropje, stanovanje št. 4. 2—2

Palca s srebrnim ročajem se je izgubila na cesti Leitersperk—Maribor. Naj se blagovoli oddati proti dobri nagradi v Narod. domu v Mariboru. 2—1

Pohišstvo za dve kompletni spalni sobi iz mehkega lesa, 2 ogledali, več posameznih postelj iz trdega lesa, otroški vozek (za ležati in sedeti) se proda. Flössergasse 5, Maribor. 2—1

Odvetnik dr. Ferdo Müller

(prej odvetnik v Celovcu)

naznanja, da je otvoril svojo odvetniško pisarno v

Mariboru, Tegetthoffova cesta 11
(stara okrajna sodnija). 3—1

Nogometna tekma

med letalskim športnim klubom »Aero« proti »Rapid 1 A« se vrši v nedeljo dne 24. t. m. ob 15. (3.) uri popoldan z sodelovanjem krčevinske godbe »Welser« na prostoru športnega kluba »Aero« na letališču Tezno.

Razglas.

Na šoli za babice v Ljubljani se začne dne 1. oktobra 1919 učni tečaj za babice s slovenskim učnim jezikom. V ta tečaj se sprejmejo ženske, ki še niso prestopile 40. leta svoje starosti in ki so, ako so še neomožene, dopolnile že 24. leto ter so učnega jezika zmožne v besedi in pisavi. Pouk je brezplačen. Prosilke se morajo do dne 30. septembra t. l. osebno zglašiti pri ravnateljstvu tukajšnje šole za babice ter prinesiti s seboj krstni in rojstni list, eventualno poročni list, ali, če so vdove, smrtni list svojega moža, dalje oblastveno potrjeno npravnstveno izpričevalo, potem izpričevalo uradnega zdravnika pristojnega političnega oblastva, da so zdrave, ter telesno in dušno sposobne za uk, potem izpričevalo, da imajo cepljene koze ali da so iznova cepljene, naposled tudi izpričevala, če jih kaj imajo.

Za ta učni tečaj je razpisanih tudi deset ustanov učnega zaklada po K 200 —, s pravnim povračilom za pot in nazaj.

One ženske, ki hočejo prositi za eno teh ustanov, morajo svoje prošnje, opremljene z navedenimi listinami in z zakonitim ubožnim listom, do dne

10. septembra 1919

vložiti pri dotičnem okrajnem glavarstvu, oziroma pri pristojni oblasti (magistratu).

V Ljubljani, dne 10. avgusta 1919.

Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro.

Na mnogoštevilna vprašanja odgovarja

Opekarna v Račju

da prodaja od 1. septembra 1919 naprej svoje priznane prvovrstne izdelke kakor **zarezo opeko** in vsakovrstno drugo strešno opeko, zidno opeko, cevi za drenažo itd. 3-1

Odprl sem

hotel „BEOGRAD“

(dosedaj »Sandwirt«) v **Slovenjgradu**, kjer se nahaja gostilna, kavarna, mesarija, prenočišča, kegljišče, krasen vrt in se dobe vozovi na vse strani in hlevi. Točil bom vedno najboljša vina in pivo ter kavo. Vsak čas se bodo dobila mrzla in topla jedila. Imel bom na zalogi vina vseh vrst v sodih in steklenicah ter sadjevec na drobno in na debelo za razpošiljanje od 56 l naprej.

Za obilen obisk in naročila se priporoča

Andrej Oset, hotel „Beograd“
Slovenjgradec. 5-4

Oznanila **„UNION-PROPAGANDE“**, Maribor
Odd.: Oglasna odprava.

Vsem interesentom

se priporoča edina slovenska oblast. koncesijonirana

Posredovalnica za obrat z zemljišči:

nakup in prodaja posestev, hipotečna posojila i. t. d.

K. TROHA, Tegetthoffova ul. 30

Daje vsakršna pojasnila brezplačno!

K. PIHLER

trgovina z manufaktur. blagom

Maribor, Glavni trg 13

priporoča

svojo veliko zalogo blaga za moške, ženske in otročje obleke, srajce, nogavice, predpasnike za moške in ženske.

Vsakovrstno blago za podloge, lepi svileni in cajgasti robci, žepni robci.

Valentin Maček

tovarna slamnikov, slamnatih čevljev, solnov in podplatov, slamnatih urvic, slamnatih cekerjev itd. itd.

Domžale, Kranjsko

sprejema tudi v popravilo filcaste klobuke vseh vrst za gospode in gospe.

Priporočam se p. n. trgovcem in modistkam. 5-1

Mariborska svetlolikarna in apretacija zastorov

Vetrinjska ulica 28

Prvovrstni zavod za snaženje in likanje perila v 5-8 dneh.

Nizke cene, najboljša postrežba.

Vino, Slivovko,

izborno, staro in novo

prvovrstno

razpošilja v vsaki množini 3-2

Avg. Štelcar, Maribor

Kopališčna ulica 17.

Pletenje, podpletenje in popravila nogavic prevzame

Strojna pletarna Valburge Oman

Maribor, Šolska ulica 4.

Mariborska

specijalna

delavnica za

popravila ur

F. Kneser i drug

Grajska ulica št. 5.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z.
MARIBOR.

J. Božič

Maribor, Tegetthoffova cesta 34

Modni atelije za gospe in gospode. Naročila po meri se solidno in točno izvrše. Vojaške uniforme se izgotovijo v najkrajšem času.

Zaloga svakovrstnih oblek za moške in dečke, kakor tudi vojaške čepice ter epotele.

A. Vertnik

trgovina z mešanim blagom in premogom

Sodnijska ulica 17

priporoča se občinstvu.

„Velika kavarna“

(preje „Theresienhof“), Maribor, Glavni trg

Izborna prvovrstna pijača! — Največji in najlepši prostori v mestu! — Dnevno **KONCERT** prvovrstne damske godbe od pol 20. do pol 23. (preje od pol 8. do pol 11.) ure; ob nedeljah in praznikih od pol 18. do pol 23. (preje pol 7. do pol 11.) ure.

Za obilen obisk se priporočata

brata Kuhar.**Zdravilišče Rogaška Slatina**

(poprej Rohltsh-Sauerbrunn)

Začetek zdraviliške sezi je 15. maja 1919. Vsi zdraviliški pripomočki na razpolago. Živila so preskrbljena. Prospekte razpošilja in na vprašanja odgovarja Ravnateljstvo državnega zdravilišča „Rogaška Slatina“.

Prva jugoslovanska tovarna za poljedeljske stroje, stavbeno in umetno ključavničarstvo, mehanična delavnica za kolesa in avtomobile

Franjo Farič, Pobrežje pri Mariboru

Nasipna ulica 20

Specijaliteta: Izdelovanje kemičnih peči, motorjev na bencin in olje, finih železnih in lončenih štedilnikov, železnih ograj, instalacija plina in vodovodov.

Popravljalnica svakovrstnih strojev, spojevanje strtega litega železa ter sploh vsa v to stroko spadajoča dela.

Vlivanje železa in medenine v lastni tovarni. — Kupuje staro železo!